

Ret for nær. Den ærede Ordfører for Mindretallet (Borgen) har med fuld Ret i forrige Møde udtalt, at naar Kirken, saaledes som her foreslaaes, vil skaffe sig Eneraadighed over en saa væsentlig Formue og en saa stor Deel af den egentlige Statsformue, da vil Staten være uvillig til i Fremtiden at komme Kirkens Fordringer imøde. Jeg troer, at der ligger en stor Sandhed i disse Ord, som er værd at lægge Mærke til, jeg troer, at naar Kirken saaledes stiller sig op, som en raadende over en vis bethdelig Formue, vil det være langt vanskeligere for den i Fremtiden at faae Tilskud af Staten, end naar Staten har den fulde Indflydelse paa Kirkens Formue, saavel med Hensyn til Indtægter som Udgifter. Denne Lov holder jo ogsaa ganske rigtigt fast ved Staten, og den gjør det, efter min Mening, med Rette, og jeg paastaar, at den ogsaa kan gjøre det med stor Tryghed; thi jeg er overbevist om, at der er Ingen, der i nogen Maade vil fornærme Kirken, men at derimod Alle vil fremme den, og jeg kan saaledes ikke lade ubemærket, at den Frygt, man i saa Henseende nærer mod Staten, ikke forekommer mig at være velbegrunder. — Den ærede 4de Landstingsmand for 6te Kreds (Strøm) udtalte igaar, saavidt jeg forstod ham, at i ældre Tider, da Bispeherredømmet regjerede, var baade Præste- og Bøndestanden saa forarmet og udpint, at Staten saae sig nødt til gribe ind; dette var jo rigtignok et Indgreb af Staten, men jeg troer, at det saar af Hensyn til Forholdet var fuldkommen berettiget. Den ærede 6te Landstingsmand for 6te Kreds (Bloug) udtalte senere, at i ældre Tid stod Kirkens Formue som en Stat i Staten, og denne sørgelige Tilstand var altsaa fremkommen tildeels under det geistlige Herredømme, hvilket ikke tjener til anbefaling for nu at betræde den samme eller en noget lignende Vej, og at Staten dengang fremmede Kirkens Tilstand, troer jeg maa være en anbefaling for, at vi ikke behøve at frygte Staten. Min Mening er altsaa den, at Kirken i den Betydning bør

holde sig til Staten og søge sin Frelse i den, saafremt det gjøres fornødent; men det er ogsaa min Paastand, at de have i højeste Grad Alret, der nu i bedre Tider vil søge at frakjende Staten dens Ret til Indflydelse paa Kirkens Midler, og at de have en endnu større Alret, som paastaar, at Staten vil tage fra Kirken, thi jeg troer, at dette savner ethvert Beviis. — Min Stilling til Lovforslaget er altsaa, efter hvad jeg har udtalt, foreløbig den, at jeg maa stemme for Mindretallets Forslag og afvente, hvorvidt der til tredje Behandling kan komme et andet Forslag frem, der indeholder saadanne Oplysninger med Hensyn til den Stilling, Lønningsfonden fremtidig skal indtage ligeoverfor Staten og Rigsdagen, at jeg kan stemme derfor. — Det er ikke Radvnet „Lønningsfond“, som affrækker mig fra nu at stemme derfor, men det er Betydningen deraf, og den Bevillingsmyndighed, som Rigsdagen, efter min Mening, bør have paa disse Midler, er ikke af det, der endnu er oplyst, blevet mig saa aldeles klar, at jeg tydelig kan see, om Rigsdagen ogsaa i Virkeligheden for Fremtiden har sin fulde Bevillingsret uindskrænket.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Det forekommer mig dog, at naar den ærede Landstingsmand havde sat sig ind i Lovudkastet, som det ligger for, vilde han ikke have været i Tvivl om den Stilling, dette har tiltænt Rigsdagen med Hensyn til Lønningsfonden. Det har nemlig tiltænt Lønningsfonden den samme Stilling som de andre særlige Fonds, der opføres paa de aarlige Finantslove, og hvis Udgifter og Indtægter voteres gennem den. Den ærede Rigsdagsmand gjorde forskellige Bemærkninger, der ikke forekomme mig at være rigtige. Naar han saaledes sagde, at Kirken skulde søge sin Frelse i Staten, saa troer jeg, at dette, Staten som Frelser for Kirken, er et nyt Begreb, hvis Rigtighed jeg paa ingen Maade kan indrømme ham.